

De WOB-documenten Framing

Framing: propaganda en narratiefbescheming

Framing. Wat is het eigenlijk.

BETEKENIS & DEFINITIE

GEPUBLICEERD OP 07-04-2020

framing

het scheppen van een eenzijdig beeld door iets (bijvoorbeeld een politiek gevoelig onderwerp) op een versimpelde manier te verwoorden of presenteren, waarbij bepaalde informatie benadrukt of juist verborgen wordt; het slim verpakken van een politieke boodschap

Wat is framing? Een goede boodschap kan niet zonder een goed frame. Tenminste: als je wil dat je boodschap zo overkomt zoals je deze bedoeld had. Maar wat is framing eigenlijk? Wat doet het? Waarom is het zo belangrijk? En misschien wel het belangrijkste: hoe kan je zelf framen?

<https://taalstrategie.nl/framing/>

Framing gaat over het gezichtspunt van waaruit verhalen worden verteld. Neem bijvoorbeeld de kwestie van bezuinigingen op sociale werkplaatsen. Het kabinet-Rutte bezuinigt de komende periode op deze sociale werkplaatsen waar mensen met een arbeidshandicap kunnen werken [...]. Tegenstanders van dit voorstel beweren [...] dat gehandicapten de dupe worden van de bezuinigingen [...]. Het kabinet-Rutte komt echter met een heel eigen 'frame' of een heel eigen **duiding** van het voorstel: er zouden in Nederland veel mensen ten onrechte arbeidsgehandicapt worden verklaard.

<https://www.nemokennislink.nl/publicaties/framen-om-de-verkiezingen-te-winnen/>,

14/3/2020: Druk op zorg is een sterke framing

From: (10)(2e)

Sent: zaterdag 14 maart 2020 20:06

To: (10)(2e) <(10)(2e)@bevolkingsonderzoekzuid-west.nl>

Subiect: RE: communicatie

Beste (10)(2e) dank voor jullie reacties, deze heb ik zoveel mogelijk overgenomen. In de mail zitten de volgende docs

- Q&A voor cliënten. Deze zal maandag door ons/jullie aangevuld en afgerond moeten worden zodat de Q&A's op de sites kunnen komen te staan en voor de informatielijn. (10)(2e) zal vanuit CvB de comm coördinatie aan onze kant doen
- Communicatie stakeholders. Ik heb per stakeholder een pagina met informatie gemaakt zodat het meteen gebruikt kan worden. Jullie zullen nog gegevens moeten invullen waar de organisaties (ziekenhuizen etc) mee kunnen bellen.
- Bericht centra.docx incl comments van mijn kant. Volgens mij kloppen er een aantal zaken niet (bv gezamenlijk besluit, cliënten brief sturen dat ze met een bestaande uitn niet kunnen deelnemen). Verder lijkt het me niet wenselijk om in de communicatie naar professionals en cliënten verspreiding van virus ook als argument op te nemen. Dat kan negatief uitpakken als we weer gaan starten en mensen zich zorgen maken of het wat verspreiding betreft wel veilig is. **Druk op zorg is een sterke framing.** Dat jullie dit in de comm naar medewerkers gebruiken kan natuurlijk en lijkt me ook begrijpelijk gezien de zorg van de medewerkers.
- Wat zijn de afspraken. Nav de OMX brief leek het me handig een doc te hebben met de afspraken zodat dit voor iedereen binnen het CvB en ook voor jullie organisatie helder is.
- Bvo corona nieuwsbericht.
- Acties. Doc met jullie aanvullingen staan er in, patientenvereniging heb ik nog toegevoegd.

24/8/2020: Komt deze mail (2^e) van Hugo?

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@Berenschot.nl>
Verzonden: vrijdag 21 augustus 2020 13:07
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Onderwerp: RE: Memo bevindingen educated guess naleving quarantaineplicht: concept

Dag (10)(2e) allen,

Zie onderstaande reactie vanuit GGD GHOR op de memo. In de memo lijkt het mij verstandig om weg te blijven van adviezen richting VWS en het te houden bij de rapportage van de inventarisatie zoals door jullie aan ons gevraagd. Het advies dat (10)(2e) jullie zelf meegeeft is vanzelfsprekend aan haar om te geven. Indien jullie het anders zien dan verneem ik dit uiteraard graag.

Indien jullie nog wijzigingen wensen dan kan ik die maken, anders geldt de bijgevoegde memo als de definitieve versie. Ik zal zorgdragen voor de facturering inclusief urenverantwoording.

Wij hebben met veel plezier gewerkt aan deze inventarisatie en prettig samengewerkt met VWS, GGD GHOR en de GGD-en. We zijn erg blij dat een groot aantal (19!) van de 25 GGD-en tijd heeft kunnen vinden om mee te werken. Graag bedank ik jullie via deze weg ook voor de opdracht en het vertrouwen in Berenschot. Indien wij jullie in deze hectische tijd nog ergens mee kunnen helpen dan weten jullie ons uiteraard te vinden!

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e) Managing Consultant | Impact en effecten van be
T (10)(2e) | M (10)(2e) | in (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Datum: maandag 24 aug. 2020 8:42 AM
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Onderwerp: RE: Memo bevindingen educated guess naleving quarantaineplicht: concept

Ha (10)(2e)

Deze inventarisatie gaat mee met de Kamerbrief over quarantaine?

Hoe kijk jij naar de uitkomst?

Ruim 10 % van de positieve gevallen en ruim 15% van de nauwe relaties die zich niet houden aan quarantaine.

Naleving is hoog, maar 10 - 15 % is in aantallen wel veel. En als mogelijke bijdrage aan nieuwe besmettingen ook, lijkt me.

Met welke boodschap de uitkomst framen wat jou betreft?

28/4/2020: Oude propagandatechnieken uit 1953 om voor Bron & Contactonderzoek te komen werken

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@storiesofchange.nl> <(10)(2e)@storiesofchange.nl>>
Datum: dinsdag 28 apr. 2020 3:08 PM
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl> <(10)(2e)@minvws.nl>>
Kopie: (10)(2e) <(10)(2e)@ggdnog.nl> <(10)(2e)@ggdnog.nl>>
Onderwerp: Bron en contactonderzoek, **Outbreak narrative**

Beste (10)(2e)

Dank je voor je positieve reactie en fijn dat je meedenkt en (morele) steun aanbiedt. Je kunt misschien toch iets meer doen.

Ik begrijp jouw vraag, hieronder mijn antwoord. Het is een simpele exercitie en een andere benadering dan de geijkte bron en contact onderzoeken.

When epidemiology turns an outbreak of communicable disease into a narrative, it makes the routes of transmission visible and helps epidemiologists anticipate and manage the course of the outbreak. (Wald 2008)

Voor bron & contactonderzoek kan je verhalen gebruiken om:

1. vrijwilligers werven; vragensteller framen als "disease detective" (Time Magazine, Newsweek 1953)
2. met vrijwilligers een herkenbare, one line story delen; wat zeg je als mensen vragen wat je doet voor de GGD?
3. vrijwilligers trainen, met feiten en verhalen en om zelf (korte) verhalen te vangen (verhaalgevoeligheid)
4. vrijwilligers, blijvend, motiveren; onderdeel team, vitaal werk, betrokkenheid bij vrijwilligers en de GGD (belonging)
5. epidemiologische vragenlijst voorzien van verklarende, sociale transmissie gegevens
6. verhalen gebruiken voor analyse van de uitbraak; de outbreak narrative (Wald 2008)

21/8/2020: Ook voor het schuiven met centjes wordt geframed

To: (10)(2e) (10)(2e)@minvws.nl
From: (10)(2e)
Sent: Fri 8/21/2020 5:54:54 PM
Subject: RE: Regeling wooninitiatieven versie 20-08
Received: Fri 8/21/2020 5:54:54 PM
[Proces uitvoering coronamaatregel wooninitiatieven in financiële nood \(005\).docx](#)

Hi (10)(2e),

Dit kan worden aangevraagd met het EKC-formulier. Werkt dan zo dat overige budgethouders woonachtig in het WI kunnen aanvragen voor het deel dat wegvalt (zie ook bijgaand stuk). Het max-tarief in de Rlz hoeft hiervoor niet te worden aangepast omdat we dit als post opnemen op de lijst met bijkomende zorgkosten. Door het toevoegen van deze post aan die lijst creëren we dan een grondslag voor zorgkantoren om hiervoor uit te betalen. **We framen dit dan als kosten** ten behoeve van de zorg van de overige budgethouders. Op die manier beargumenteer je dat het Flz ruimte biedt om dit rechtmatig te financieren.

Een beetje kunstmatig is dat natuurlijk wel aangezien het feitelijk gewoon een stukje continuïteit is, waarvoor het kader in principe toereikend is. Door het via de EKC-route te financieren loopt dit mee in de post waarvoor we generale dekking krijgen. In theorie zou je de uitgaven aan WI's daarop in mindering kunnen brengen, Fin heeft dit punt alleen nooit gemaakt. Bovendien gaat het om een beperkt bedrag, waarschijnlijk (10)(2b)

Gr. (10)(2e)

13/5/2020: Ook over de omgang met positieve testuitslagen wordt geframed

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl]
Cc: (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl]
From: (10)(2e) (10)(2e)
Sent: Wed 5/13/2020 8:43:45 AM
Subject: RE: Concept controlestrategie
Received: Wed 5/13/2020 8:43:47 AM

Ha allemaal,

Duidelijk verhaal. In aanvulling op de opmerkingen van (10)(2e):

-het document is niet zo heel duidelijk over de frequentie waarmee het dashboard wordt ververst. De tweede alinea suggereert wekelijks. Volgens mij ook een goede frequentie om over lange termijn na te streven, en om te voorkomen dat we veel aandacht moeten besteden aan "vals positieve" alarm signalen.

-punt 3 op bladzijde 2 is moeilijk, ik zou het framen als een manier om te monitoren hoeveel "stille transmissie" onder asymptomatische en mild symptomatische mensen er is. De interpretatie van vatbaar of immuun hangt erg op speculatie over de immuniteit.

-het laatste plaatje "Beheerskader: regionaal stoplicht obv modellering" zou ik zeker niet zo willen noemen. Bij veel mensen is er een associatie van modellering met het maken van aannames, de idee achter deze strategie is juist om te remmen op basis van metingen via informatieve indicatoren.

Vriendelijke groeten,

(10)(2e)

Boodschappen “reframen”. Gebeurt ook. Om beroepen als vitaal te bestempelen.

2. Maatregelen zijn verlengd: wat betekent dit voor de uitvoering van JB?

- JenV is van alle sectoren de protocollen in kaart aan het brengen. De protocollen worden doorgestuurd naar het NCTV. Eventuele vragen over de protocollen worden teruggekoppeld.
- Voor GI's is het gezamenlijk afwegingskader leidend. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van professionals. Het proces van de GI's om te komen tot richtlijnen is eenduidig, maar de uitkomst kan verschillend zijn. Dat heeft te maken met verschillen tussen GI's in o.a. huisvesting, voorraad beschermingsmiddelen, samenwerkingspartners.
- RvdK heeft hierop geen aanvullingen.
- Ook wijkteams volgens het gezamenlijk afwegingskader, maar in de praktijk worstelen professionals er wel mee. Enerzijds is de boodschap: werk zoveel mogelijk thuis en ga niet op pad, anderzijds wordt met het afwegingskader gestimuleerd weer (meer) op pad te gaan. Door de GI's wordt deze worsteling herkend. Het is van belang om de boodschap te **reframen**. Jeugdzorg is een vitaal beroep, dus dan is ook de boodschap anders.
- Het NJI gaat het gezamenlijk afwegingskader aanpassen op basis van de nieuwe richtlijnen. Ook worden (extra) voorbeelden toegevoegd om professionals zo goed mogelijk te ondersteunen in het maken van de afweging.
- Voor VT geldt dat de meeste professionals na de intelligente lockdown aan het werk zijn gebleven, ook vanuit kantoor. Ook werd (en wordt) niet alleen in crisissituaties op huisbezoek gegaan, maar ook daarbuiten. Naar aanleiding van de vorige call heeft VT de afdelingen communicatie bijeengeroepen om na te gaan hoe VT zich profileerde naar buiten toe. Voor een aantal VT's is de communicatie aangepast. Ook bleek dat niet alle professionals op de hoogte waren van het afwegingskader.

25/3/2020: Definitie van een lockdown kun je ook framen

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
From: (10)(2e)
Sent: Wed 3/25/2020 8:51:42 AM
Subject: RE: Agenda + stukken IAO 25-03-2020
[image001.jpg](#)
[COVID-19 samenvatting maatregelen LS 230320.docx](#)

Beste Ciska,

Dat klopt inderdaad we hebben zelf ook een kort overzicht gemaakt. Daar komt ook goed in naar voren dat het ook een wijze **van framen** is. Wat de een lock-down noemt en de ander niet komt regelmatig bijzonder goed overeen. Laat het vooral weten wanneer je wilt dat ik hier nog iets voor doe.

Kind regards,
Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
Senior adviseur / Senior advisor
Directie Internationale Zaken / Department on International Affairs
Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport / Ministry of Health, Welfare and Sport
(10)(2e)

13/5/2020: Als er geen wettelijke basis is voor de App, kun je ook framen dat je een experiment doet....

Van: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Verzonden: woensdag 13 mei 2020 12:59
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
CC: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Onderwerp: planning wetsvoorstel & experimenten: (10)(2e) graag jouw reactie!

mvt, maar dat kan niet anders dan een algemeen verhaal worden en dat is volstrekt onvoldoende; nodig is een substantieel verhaal waarin vrij precies wordt aangegeven hoe het gaat werk.

Doen we dat niet, dan strandt het wetsvoorstel in (10)(1a)

VRAAG (10)(2e) Wanneer kan DI die duidelijkheid geven én verwoorden in een tekst voor de mvt? En wie is de auteur?

Ik twijfel over (10)(1a) als auteur. Het gaat om de Wet PG en om een voorstel dat (10)(1a) heeft gedaan. Wij hebben er geen verstand van en het niet voorgesteld. Dat levert geen goede teksten op

B. De app officieel in gebruik nemen zonder dat de expliciete wettelijke grondslag er al is, is politiek en maatschappelijk een no go. Ook lopen we keihard tegen (10)(1a) aan. Als je dat zou willen, dan moet daar o.i. toch op de één of andere manier een politiek(principe)besluit over genomen worden, dat ook met de TK wordt besproken. En pas als TK (en die zal vast ook de (10)(1a) willen horen) akkoord is, zou dat dan kunnen totdat het wetsvoorstel er is, maar **wij stellen voor om dat te framen** als een 'verlengde experimenteerfase' waarin nog verder geleerd kan worden van de werking van de apps en bijstelling mogelijk is.

VRAAG (10)(2e): Kun jij de minister vragen of hij bereid is om met min (10)(1a) te bespreken dat de app(s) er hoe dan ook gaan komen én het in afwachting van het wetsvoorstel nodig zal zijn circa vijf maanden met de apps te werken op grond van de

10/5/2020: De app moet geadopteerd worden. Er is framing nodig

Vragen:

1. Waarom is de belastingdienst betrokken?
2. Waarom is framing nodig?
3. Waarom op 10 mei 2020 al over het Corona paspoort?
4. Wetenschappelijk is de effectiviteit nog niet aangetoond, waarom dan sowieso doorgaan?

To: (10)(2e) @belastingdienst.nl; (10)(2e) @belastingdienst.nl
Cc: (10)(2e) @edoplantinga.nl; (10)(2e) @webweaving.org; (10)(2e) @gmail.com; (10)(2e) @minvws.nl
From: (10)(2e)
Sent: Sun 5/10/2020 3:54:06 PM
Subject: Re: Re: RE: Hulp van HackerOne - Contact Tracing
Received: Sun 5/10/2020 3:54:23 PM

Hi all,

Adoptie

Eens met (10)(2e) de meest kritische stemmen uit privacy/security wereld mee laten kijken is noodzakelijk. Hoe beter (en hoe sneller) we laten zien dat hun adviezen en zorgen ter harte nemen, hoe groter de kans op witte rook. En dat helpt. Ik ben in dat opzicht overigens enorm blij met de zuivere opvattingen in het team hierover. Goed in lijn met de uitgangspunten van veiligtegen corona.nl.

Vanuit overheid zou het prettig zijn als ook duidelijk wordt gecommuniceerd over de wettelijke inbedding, zodat misvattingen over toegestaan gebruik snel de kop worden ingedrukt. Dan heb ik het zowel over het [corona paspoort](#) als de [sniffing-app](#) (deze is satirisch overigens maar echte exploits van GoogleApple protocol liggen ook op de loer). Dat ontslaat ons overigens niet van de plicht om een oplossing te bouwen die dat misbruik simpelweg onmogelijk maakt.

Effectiviteit en impact

Twee gedachten, beiden vanuit perspectief adoptie:

- Impact op werkdruk GGD. We hoeven impact en effectiviteit [niet alleen te framen in termen van R0](#). Ook als de app daar geen (directe) impact heeft, maar tijd vrijmaakt voor GGD is dat winst. In communicatie zou een [framing](#) vergelijkbaar met 'help mee om te zorgen dat de ICs overbelast raken' kunnen helpen om adoptie / bereidheid tot gebruik van de app kunnen vergroten. Zeker nu met versoepeling maatregelenpakket de motivatie "de app gaat ons helpen sneller uit de lockdown te komen" minder sterk wordt.
- Als we kunnen onderbouwen dat de app ook bij lagere percentages dan 60% effectief is, dan maakt dat bereidheid tot installeren waarschijnlijk groter. We zien nu dat mensen de kat uit de [\(10\)\(2e\)](#) willen kijken. "Pas als serieus veel mensen 'm installeren, dan ga ik ook meedoen, want anders heeft het geen zin". Een lager doel, kan wellicht leiden tot een hogere absolute adoptie.

Beide inzichten mbt effect op adoptie zijn aannames op basis van verkennend kwalitatief onderzoek, ik zou ze graag hard laten maken in kwantitatief onderzoek. Is daar budget voor? (kan uitgezet worden via DPC).

18/5/2020: Verslag Taskforce DOBC: Het nut van de app moet ook geframed worden

Overige punten

Datum
18 mei 2020

Ons kenmerk

- Het huidige PvE is vanuit de infectieziektebestrijding geschreven. Houd ook rekening met het perspectief van de burger (user-centered) en hun bereidheid om de app te gebruiken (downloaden en het blijven gebruiken van de app). Er is behoefte geuit aan een multidisciplinaire aanpak, zodat het plan van eisen en het ontwerp afgestemd kunnen worden op diverse gebruikers en handelingsperspectieven en op adoptie ervan in de praktijk; afstemming tijdens het ontwerp en niet erna. De Taskforce Gedrag wordt gevraagd te adviseren hoe we het deelnemerspercentage kunnen vergroten en hoog houden.
- In het PvE is nu uitgegaan van één doelgroep. Maak onderscheid tussen verschillende doelgroepen en lever bijvoorbeeld ook maatwerk als het gaat om berichten die naar contacten worden verstuurd, of om 'gepersonaliseerde' drempelwaarden.
- Opvolging adviezen. Overweeg om mensen zelf te laten aangeven wat ze een acceptabel percentage vals-positieven vinden. Dat vergroot wellicht de bereidheid om de adviezen daadwerkelijk op te volgen. Het zal voor gebruikers echter moeilijk zijn om aan te geven wat acceptabel is (dat is zelfs voor wetenschappers al zo). Een idee is om **het te framen**, bijvoorbeeld als 'verkleinen van de kans op een uitbraak' of 'vertraging economie'. Daarmee leg je de nadruk op het maatschappelijk belang versus het individueel belang. Ook over dit punt zou de Taskforce Gedrag kunnen adviseren.
- We moeten niet alleen denken in termen van vals-positieven en vals-negatieven, maar ook in termen van (beperking van de snelheid van) verspreiding van de nieuwe uitbraak en de gevolgen daarvoor voor landelijke indicatoren, zoals IC-doden en de economie.
- Onderzoek de mogelijkheid en haalbaarheid om een koppeling te maken met zendmastgegevens.
- Sense of urgency. De app is een belangrijk instrument voor het kunnen versoepelen van de lockdown. Echter, je kunt het maar één keer goed of fout doen. Het moet snel maar verantwoord.

Juni 2020: Ook de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV).

Reacties

- Suggestie om hier vanuit gedragswetenschappen nog eens naar te kijken.
- NKC: NKC werkt dagelijks met hen. Adviezen zijn met hen opgesteld. NKC blijft hen uitdagen om ons te helpen met hun expertise.
- De groep 'ik heb hier geen boodschap aan'; hoe bereiken we deze? NKC neemt deze vraag mee naar de onderzoekers.
- [redacted] waarom wordt gesproken over "de eerste paniek"? NKC: eens, andere framing past hier beter; urgentie verdwijnt, nieuwe prikkels nodig. Woord paniek niet van toepassing wat in samenleving is gezien.
- Hoe ziet vervolgproces er uit? NKC: komt morgen niet in ICCb; genoeg munitie om als NKC verder mee aan de slag te gaan. Is geen onderdeel van 'communicatieboodschap' zoals vermeld bij voorraadagenda onderwerpen ICCb/MCCb.
- Suggestie om beelden 'corona-longen' mee te nemen in de communicatie (naar analogie beelden op pakjes sigaretten).
- In context trend afname draagvlak maatregelen suggestie om nu al na te denken over draagvlak als maatregelen moeten worden geïntensiveerd. NKC neemt deze suggestie mee.

12/8/2020: Een positieve framing is belangrijk volgens het RIVM

“Verplicht” en “Quarantaine”
bewust niet opnemen

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: woensdag 12 augustus 2020 13:59
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: Voorstel besproken toevoegingen

Hi (10)(2e) en (10)(2e)

Zoals zojuist besproken heb ik de twee nieuwe quarantaine regels opgenomen in de vragenlijst onder draagvlak voor bestaande maatregelen (omdat de maatregelen vanaf halverwege volgende week gefaseerd ingevoerd zullen worden). Zie in de bijlage mijn voorstel.

- Verwoording heb ik gebiedende wijs gemaakt, in lijn met de overige maatregelen
- “Coronapatiënt” heb ik veranderd in “potentieel besmet persoon”, omdat die verwoording duidelijk in de kamerbrief wordt aangehouden (en het is een degelijk verschil)

“Potentieel” wordt aangemerkt als moeilijk woord (volgens de Klinkende Taal applicatie). Voorstel om dit te vervangen met “mogelijk besmet persoon” of “iemand die waarschijnlijk besmet is met corona”

- Ik heb even uitgezocht en het is geen probleem (niet verwarrend) dat deze toegevoegde maatregelen alleen in het blok draagvlak staan in het rijtje maatregelen. Dit rijtje wordt verder alleen in het blok determinanten gebruikt, maar geen enkel persoon krijgt zowel het blok draagvlak als het blok determinanten.
- Wat betreft de verwoording quarantaine vs. thuisisolatie valt me op dat in de kamerbrief de woorden quarantaine en thuisquarantaine door elkaar worden gebruikt in dezelfde context. Hiermee concludeer ik dat ze met quarantaine dus wel thuisisolatie bedoelen. Ik kan me herinneren dat (10)(2e) ooit benoemde dat we bewust geen woorden als “verplicht” en “quarantaine” opnemen in de vragenlijst. Volgens mij was het idee erachter dat **een positieve framing belangrijk is.** Toch thuisisolatie van maken?

Quarantaine is in dit geval het beste woord. Personen die ziek zijn, worden in *isolatie* gehouden. Personen die niet ziek zijn, maar wel in contact zijn geweest met een patiënt met het coronavirus worden in thuis *quarantaine* geplaatst.

Vriendelijke groet,
(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

26/8/2020: Framing zijn bananenschillen voor Hugo

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>

Verzonden: woensdag 26 augustus 2020 22:37

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>

Onderwerp: RE: Factsheet opschalingsplan BCO

Hallo,

Dankzij hulp van (10)(2e) kreeg ik weer moed. Hierbij het document terug met opmerkingen.

In zijn algemeenheid: ik zie vrij **veel bananenschillen voor de minister** omdat woordkeuze, en **vooral framing**, net wat anders is dan wij hebben geschreven (en beleefd).

Wat ik vind dat echt niet juist is:

is de suggestie dat het plan van 15 mei het definitieve plan is. Terwijl in dat overleg juist is gesproken over 2 noodzakelijke aanpassingen (bellen nauwe contacten en verhoging aantal contacten). Dat maakt het per definitie geen definitief plan. Dat kun je vanuit ggd optiek ook semantiek vinden.

Daarnaast wordt gezegd dat het RIVM 5% als realistisch scenario heeft aangegeven. Daar gaat het RIVM niet blij mee zijn. De 5% is door de werkgroep/ in het overleg met de minister besloten. **De keuze voor de 5 was geen besluit van het rivm.** @ (10)(2e) heb ik het zo goed begrepen? **Klopt, wij hebben gezamenlijk die keuze gemaakt, lettende op de realiteit dat het besmettingspercentage toen al daalde onder de 2% die dagen.**

“Ook waren er signalen uit enkele regio's dat BCO complexer is geworden: Er is minder angst voor het virus en mogelijk daardoor minder medewerking bij het BCO”. Mogelijk? Ons was verteld dat dat zo was, en dat mede daardoor de doorlooptijden van BCO's uit de hand liepen.

“Per 1 september is 1.200 fte beschikbaar en er wordt opgeplust naar minimaal 1.350 fte in september.” TK brief 11-08: Sinds juni is de capaciteit van de GGD in de regio fors uitgebreid naar in totaal 1250 fte.

“Op 10 augustus is Defensie verzocht om bijstand te leveren in het bco-proces in de vorm van medische ondersteuning voor medisch supervisieproces en plannings-en coördinatiecapaciteit. Het formele verzoek ging naar VWS op 13 augustus. Dit is geaccordeerd door de minister.” Op 10 augustus stond defensie – in opdracht van de minister- op de stoep, maar werd niet open gedaan.

“Tijdens het debat in de Tweede Kamer op 12 augustus gaf de minister De Jonge aan dat er een herijkt opschalingsplan moest komen”. Dat stond al in de opdrachtbrief van 8 aug.

Nogmaals de bevestiging dat waarden (5%) geen RIVM keuze was, maar een politieke

31/8/2020: Welke framing levert meer thuisblijf gedrag op?

Kennelijk heeft de PCR-test voor reizigers niet als doel om alleen negatief geteste mensen “veilig” op reis te laten gaan.

Het dient als ontmoediging om te reizen, en dit moet geframed worden.

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@lse.ac.uk>
Datum: 31 augustus 2020 om 16:00:02 CEST
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Onderwerp: Re: (10)(2e): Schiphol, testen, VWS

Ha (10)(2e)

Eens met (10)(2e) procedure. Idealitair testen met RCT, mogelijk pseudo RCT-> Iedereen geeft permissie om opgevolgd te worden. IV: teststraat ja/nee op locaties of tijden + 10 dagen later follow up DV1: had je corona? Ja/nee. DV2: bleef je thuis na aankomst? ja/nee.

Ik denk wel dat wat voor mij momenteel mist is voor welke doelseinden de teststraat oorspronkelijk is ingesteld. En met wel doeleinde deze vraag beantwoord moet worden. Vragen die bij mij naar boven komen en testbaar zijn, hangen af van wat het VWS 'nuttig' vind.

De teststraat lijkt theoretisch gezien momenteel slecht voor doeleinde 1) 'thuisblijven na thuiskomst', maar nut kan ook gaan over 2) geruststelling of 3) preventieve land code maatregelen aanpassen:

Een negatief resultaat bied een nieuwe kans voor mensen om te besluiten om toch niet in quarantaine te gaan, ook als ze eerder besloten hadden dat wel te doen, dus mijn hypothese zou zijn dat minder mensen die getest zijn in quarantaine gaan dan mensen die niet getest zijn. Wel kan de teststraat kans bieden tot 2) geruststelling (mentaal welzijn), 3) aanpassing van preventieve maatregelen (e.g. reis code aanpassing en quarantaine regels voor bezoeksland aangepast worden)

'Voldoende oplevering' lijkt me dus meer een afweging tussen punt 1 VS 2 & 3. Klopt dat? Zo ja, zou het kunnen dat als we vinden dat minder mensen thuisblijven na gebruik van de teststraat, dit toch doorgezet word. Daarbij komt ook mogelijk da thuis blijven te maken heeft met de 'framing' van gebruik van de teststraat. Dus als de teststraat sowieso zou blijven voor preventieve maatregel aanpassing, is mogelijk een nuttigere vraag: welke framing ontrend de teststraat levert meer 'thuis blijf gedrag op'?

8/9/2020: Ook uitgangspunten worden geframed

From: (10)(2e)
Required Attendees: (10)(2e); (10)(2e)
Location: digitaal
Importance: Normal
Subject: Gesprek STAS bespreken PvA heropleving COVID19 en BVO's
Categories: X
Start Date/Time: Tue 9/8/2020 11:30:00 AM
End Date/Time: Tue 9/8/2020 12:00:00 PM

Of (10)(2e) of (10)(2e) neemt deel.

From: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
Sent: donderdag 20 augustus 2020 16:18
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: RE: Plan van Aanpak heropleving COVID19 en BVOs

Hi (10)(2e)

Dank voor de notitie. Ik heb hem vanmorgen met (10)(2e) besproken en onze opmerkingen in de kantlijn gezet en waar ik dacht dat het behulpzaam kon zijn tekstvoorstellen gedaan. Het staat jullie natuurlijk vrij om die wel of niet over te nemen, het is jullie stuk, maar soms werkt dat wat makkelijker dan uitleggen in een opmerkingenbubbel. Overigens staan natuurlijk vooral de dingen erin waar we nog opmerkingen over hebben. Wat er niet staat maar wel gezegd mag worden is dat het een heel mooi stuk is, we zijn blij met de scenario's en met de gedegen en inclusieve aanpak waarmee dit alles is voorbereid.

Met de Staatssecretaris is nu een gesprek gepland op 8 september van 13:30-14:00. Het leek ons goed als (10)(2e) dan aanschuift vanuit CvB, kan jij overzien of hij op dat tijdstip erbij kan zijn? Ten opzichte van de planning die we eerder bespraken hebben we dan iets meer tijd, als we een eindconcept op 31 augustus hebben dan leg ik dat nog even aan (10)(2e) voor en kan het door richting de weekendtas van de Stas. Tussen nu en dan maak ik een oplegger en stem ik die met je af.

Je voorstel om even te overleggen lijkt me erg goed, wellicht zitten we niet overal op een lijn en dan werkt een gesprek toch altijd beter. Zo vallen wij nog steeds over de positionering en **framing van de uitgangspunten**, maar kan ik me goed voorstellen dat jullie ook belang hebben dat er recht wordt gedaan aan hoe tot nu toe is gehandeld. Ik ben alleen morgen vrij en zit maandag bijna onafgebroken in overleg. De ochtenden van dinsdag en woensdag bijvoorbeeld staan nog wel helemaal leeg, als het dan zou uitkomen?

6/5/2020: Framing newspapers is altijd een ding

Van: (10)(2e) <(10)(2e)> [(10)(2e) @dsm.com]
Verzonden: woensdag 6 mei 2020 16:24
Aan: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e) @sanquin.nl>
CC: (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>
Onderwerp: RE:

(10)(2e)

Jullie hebben TOP gedaan en JIJ in bijzonder ook
Framing newspapers altijd een ding maar geen probleem
Ik wilde seperaa (10)(2e) complimenteren
EN jijzelf allicht
Jullie spelen KEY role in al onze opschalingen!
Top!

(10)(2e)

Pers FAQ - CONCEPT

Onze doelstelling & **gewenste framing**

1. We ontwikkelen de app open, zodat we feedback van een brede groep mensen kunnen krijgen en dat mensen mee kunnen denken. Dat betekent dat we soms zichtbare fouten zullen maken. Dat is de bedoeling: daar wordt het beter van en daardoor kunnen we bijsturen.
2. De regering heeft ervoor gekozen om de wensen van Veiligtegen corona en andere belangenpartijen als uitgangspunt te nemen voor de ontwikkeling. Daar zijn we wereldwijd uniek in.
3. We ontwikkelen deze app voor en samen met de samenleving. Omdat we de gevolgen van corona willen beperken.

8/5/2020: Nog meer framing die handig kan zijn voor App

To: (10)(2e) [redacted] (10)(2e) [redacted] @minaz.nl
Cc: Verlouwí (10)(2e) [redacted] (10)(2e) [redacted] (10)(2e) [redacted] @minvws.nl
From: (10)(2e) [redacted]
Sent: Fri 5/8/2020 2:28:38 PM
Subject: Re: vraag over onderzoek Corona app
Received: Fri 5/8/2020 2:28:56 PM

Hi (10)(2e) [redacted]

(10)(2e) [redacted] we hebben nog geen kennisgemaakt, maar volgens mij mag ik jou in het bouwteam lastigvallen voor communicatie en campagne achtige dingen, right? If not please ignore. Anders: ik wil vanuit het perspectief van adoptie wat verder vooruit kijken en marktinzichten ophalen die straks nuttig kunnen zijn. (10)(2e) [redacted] van DPC kan daar wellicht bij helpen.

Off the top of my head zijn er wel een paar thema's waar we wellicht al mee aan de slag kunnen:

- We zoeken 'reasons to buy' / 'what's in it for me'. Waarom zou jij de app installeren? Die is namelijk vrij indirect. Je beschermt jezelf niet tegen mogelijke besmetting. Doel is vooral te zorgen dat jij geen anderen besmet op het moment dat je zelf nog niet weet dat je besmet bent. We hebben we al wat kwalitatieve statements (zie geclusterde quotes uit ons [eerdere onderzoekje](#), maar denk dat het straks voor marketing/campagnes goed is om daar nog wat meer cijfermatige onderbouwing en wellicht uitsplitsing in leeftijdscohorten/sociale klassen etc te hebben. Zodat je gericht kan targetten.
- In die motivaties kwam 'De GGD helpen haar werk beter te doen' volgens mij (nog) niet heel sterk naar voren. We kunnen wel onderzoeken wat perceptie van drukte bij het GGD doet met die motivatie? **Framing die handig kan zijn** in communicatie rondom introductie vanuit het ministerie.
- Er wordt nu in het pre-bouw en design team uitgegaan van een Rijksoverheid-branded app. Op basis van wat voorzichtige inzichten (maar wederom: anekdotisch) over de combinatie Rijksoverheid ↔ gezondheidsinformatie vraag ik me af of dat de handigste keuze is. Moet de app niet GGD branded zijn? Dat is de instantie die je uiteindelijk helpt z'n werk beter te doen. En met wie je in geval van besmetting contact hebt. Kunnen we deze keuze maken obv kwantitatieve onderzoeksresultaten? Aangezien bekendheid met het merk GGD de afgelopen weken ongetwijfeld enorm veranderd, heb ik wel behoefte aan verse data :-)